

Staat gedaagd in kort geding over Wiv op donderdag 7 juni 2018

Morgen, op donderdag 7 juni 2018, zal bij de Rechtbank te Den Haag het kort geding dienen tegen de Staat der Nederlanden om de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. In veler ogen zijn de bevoegdheden, die de Wiv verschaft aan de Algemene Inlichtingen- en VeiligheidsDienst(AIVD) en de Militaire Inlichtingen- en VeiligheidsDienst(MIVD) te vergaand. Voor het goede begrip: de klagers zijn niet tegen een wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, maar tegen de invulling van de huidige, net aangenomen wet. Een brede coalitie van maatschappelijke organisaties en bedrijven heeft daarom een kort geding tegen de Staat aangespannen om de meest privacyschendende onderdelen van de Wivt buiten werking te laten stellen wegens strijd met Europees privacyrecht. Naast Privacy First bestaat de coalitie uit het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM), Bits of Freedom, Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten (NVSA), Platform Bescherming Burgerrechten, Free Press Unlimited, BIT, Voys, Speakup, Greenpeace International, Waag Society en Mijndomein Hosting. De procedure en de coalitie van eisende partijen worden gecoördineerd door het Public Interest Litigation Project (PILP) van het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM).

Ook bodemprocedure

De Nederlandse Vereniging van Journalisten(NVJ) nam eerst ook deel aan deze coalitie, maar koos ervoor [eigenstandig een bodemprocedure](#) tegen de Staat der Nederlanden te voeren. Deze bodemprocedure zal de Wiv binnen “het Europees grondrechtelijk kader” toetsen. De NVJ realiseert zich dat die weg meer tijd kost, maar hecht belang aan een zorgvuldige toetsing waarvoor een bodemprocedure in hun optiek de meer geëigende weg vormt. Aldus algemeen-secretaris Thomas Bruning van de NVJ.

Rechtbank Den Haag

De landsadvocaat zal bij de voorzieningenrechter die deze zaak zal behandelen in één der zalen van het gerechtsgebouw in het Paleis van Justitie, aan de Prins Clauslaan 60(2595 AJ) te Den Haag, de advocaten van Boekx Advocaten treffen, waaronder mr. Volgenant, mr. Blokhuis en mr. Lamme. De dagvaarding die uitgegaan is treft u in [deze link](#) aan. Voor de liefhebbers om deze zitting bij te wonen zij vermeld dat de zitting gepland is van 10.00u tot 12.00 u op 7 juni. Het Paleis van Justitie bevindt zich op loopafstand van station Den Haag Centraal.

Belangrijkste punten

De procescoalitie stelt in de dagvaarding dat:

“1.9 De eerste leden van de artikelen 39, 45 en 48 en 64 en 89 Wiv2017 zijn in hun huidige vorm in strijd met de grondrechten zoals vastgelegd in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (‘EVRM’) en het EU Handvest voor de Grondrechten (‘Handvest’), zoals uitgelegd door het EHRM en het Hof van Justitie van de EU. Met de Wiv2017 is de Nederlandse wetgever op deze punten doorgeschoten. De Wiv2017 geeft nieuwe bevoegdheden aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten AIVD en MIVD (hierna ook: ‘de Diensten’). Maar de balans die nodig is bij het inperken van grondrechten is daarbij uit het oog verloren. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 3 van deze dagvaarding.”

en:

“ 1.18 Eisers maken in deze procedure nadrukkelijk geen bezwaar tegen de bevoegdheden van de Diensten die een op targets gerichte werking hebben. Dat er gegevens van targets worden verzameld is de kern van het werk van de Diensten. Eisers hebben wel fundamentele bezwaren tegen de ongerichte werking van bevoegdheden waardoor grootschalig gegevens van niet-targets worden vergaard, omdat daar veel gegevens van burgers die geen risico vormen voor de nationale veiligheid bij zullen zitten en ook gegevens van bronnen van journalisten en non-gouvernementele organisaties ('NGO's') en gegevens van advocaten en hun cliënten.”

En:

“3.23 De Diensten krijgen onder de Wiv2017 verschillende bevoegdheden die er toe kunnen leiden dat zij op grote schaal toegang krijgen tot gegevensbestanden waarin gegevens van niet-targets zitten, zoals burgers die geen risico vormen voor de nationale veiligheid en geheimhouders. Dit kunnen bestanden zijn met daarin gegevens over de communicatie, maar ook bestanden met betaalgegevens, reisgegevens, medische gegevens en allerlei andere soorten gegevens waarvan op voorhand duidelijk is dat deze – al dan niet in samenhang met andere gegevens – een inbreuk maken op fundamentele rechten”

VOORNAAMSTE EIS

De eisers vorderen dat de bevoegdheden in de Wiv2017 die wegens kennelijke strijd met een ieder verbindende verdragsbepalingen onrechtmatig zijn (artikelen 39 lid 1, 45 lid 1 sub b, 48 lid 1, 64 lid 1 en 89 lid 1 Wiv2017) en waar grote maatschappelijke weerstand tegen bestaat buiten werking worden gesteld dan wel dat het de Staat wordt verboden deze bevoegdheden uit te oefenen, totdat de Wiv2017 op deze onderdelen gewijzigd is.

Veel te kleine aanpassingen

Na afloop van het referendum over de Wiv bracht het kabinet

enkele kleine, cosmetische, wijzigingen aan om tegemoet te komen aan het resultaat van het referendum over de Wiv. Het oogmerk van de coalitie die nu het kort geding gaat voeren tegen de Staat der Nederlanden is om forse aanpassingen te bewerkstelligen met een beroep op Europees recht.

Het zal een interessante zitting worden op 7 juni in Den Haag.

W.J. Jongejan, 6 juni 2018